

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1707

Dubium I. Quid sit & quotuplex.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42515

TRACTATUS I.

De primo Præcepto Decalogi.

6 **H**ujus Præcepti, prout est affirmativum, materia propria sunt Actus Virtutis Religionis. Est autem hæc, virtus moralis, quæ interior & exterior Cultus Deo debitus exhibetur. Actus ejus internus est animi submissio, quæ infinitam Dei excellentiam veneramus: Externus est, quod internum testamur, ut Oratio, Sacrificium, &c. de quibus *v. Schol. 1. 2. & 3. parte.* Prout verò est negativum, prohibet vitia Religioni opposita, quæ quia opponuntur virtuti inter morales præcipuæ, sunt peccata, post ea, quæ contra Virtutes Theologicas committuntur, gravissima, & ex genere suo mortalia. Sunt autem duplicia: alia, quæ opponuntur per excessum, ut superstitio cum suis speciebus; alia per defectum, ut irreligiositas cum suis.

CAPUT I.

De Superstitione & speciebus ejus.

DUBIUM I.

Quid sit & quoruplex.

7 **R**esp. I. Superstitio est falsa religio, seu Cultus vitiosus veri vel falsi Numinis, *Lesb.* Et convenit cum definitione communi ex *S. Thom.* quæ dicit, esse vitium, quod Religioni opponitur secundum excessum. Dicit: *per excessum:* non quod Deus nimium coli possit, aut majore honore quam

quàm dignus sit; sed intelligitur secundùm circumstantias, eò quòd exhibeat Cultum, vel quem non debet; vel eo modo, quo non debet; vel illi, cui non debet.

R. 2. Superstitio est duplex: alia cultûs indebiti, sive incongrui, quo verus Deus, sed modo indebito colitur, tribuendo ei cultum falsum & perniciosum vel superfluum, qui nimirum sit contra vel præter Ecclesiæ consuetudinem ac præscriptum. Alia est ratione rei cultæ, cum scilicet Cultus Deo debitus falso Deo, vel Creaturæ defertur. Et hæc subdividitur in Idololatriam, Divinationem & vanam observantiam; ad quam Magia vel revocatur, vel potius quartam speciem constituit. *Laym. L. 4. t. 10. c. 1. ex S. Th. 2. 2. q. 92. a. 2. Ex quibus resolves.*

I. Superstitionem cultûs falsi committit. I. Qui Deo nunc offert cultum per ceremonias veteris Legis, v. g. Circumcisionem, immolationem Agni, &c. quia significant Christum adhuc venturum, & nondum venisse. 2. Laicus, qui DEUM colit tanquam publicus Minister Ecclesiæ, v. g. sacrificando, absolvendo; quod semper esse mortale, docet *Suar. de Rel. L. 2. de superst. c. 2.* 3. Is qui suâ autoritate proponit aliqua faciendâ, tanquam ordinata ab Ecclesia ad Dei cultum. 4. Qui falsas reliquias proponit, vel miraculum factum esse per aliquam imaginem, vel se habuisse has vel illas revelationes fingit, sive ad faciendum lucrum sive ad devotionem augendam. 5. Qui, ut populum moveat, fingit miraculum aliquod, vel historiam reperiri in Scriptura Sacra, &c. Et hæc superstitione, etsi sit ex genere suo mortalis, quia primæ Veritati injuriam irrogat, & religionem fundat in mendaciis, sæpe tamen excusatur ignorantia, vel simplicitate, *Less. L. 2. c. 43. dub. 1. Sanchez. 2. mor. c. 37.*

«*Navar. Man. c. 12. Laym. l. c. Bon. Tom. 2. d. 3. q. 5. p. 1.*
 « II. Superstitio cultus superflui est v. g. I. Cerimonia
 « audiendi Misam ante ortum Solis, cum certo
 « numero, situ, ordine cereorum ; vel Sacerdotis,
 « qui dicatur Joannes ; vel qui habet Staturam
 « Christi, &c. quia hic cultus est ex se ipso inanis, &
 « ad spiritum excitandum inutilis. 2. Jejunare
 « die Dominico, cum non jejunas aliis diebus. Item
 « in Missa contra Rubricam plures formare cruces,
 « pluries dicere *Alleluja*, dicere *Gloria* vel *Credo*
 « contra Rubricas, aliasve ceremonias demere vel
 « addere (etsi fiant ex devotione ; hæc enim corri-
 « genda est) quia sunt præter Ecclesiæ consuetudi-
 « nem. Hæc tamen & similia bonâ intentione facta,
 « venialia tantum sunt ordinariè , ut docet *Tol.*
 « *Les. l. c. Navar. & Laym.* quia est materia levis, &
 « actio ex se non mala ; & multa excusat simplicitas.
 « Quod si tamen ex se mala esset, ut si rem furtivam
 « offeras, turpia verba in templo canas, ore vel
 « organo notabiliter lascivam vel ad impuritatem
 « provocantem vocem edas , est superstitio verè
 « mortalis, ut *Laym. l. c. ex commun.*

DUBIUM II.

De Divinatione.

Quid & quotuplex sit divinatio.

« **R** *Esp. I.* Divinatio est, cum quis opem dæmonis
 « tacitè vel expressè invocat, ut noscat res con-
 « tingentes, & liberè futuras, aliterve occultas,
 « & naturaliter incognoscibiles. Quæ si sint tales,
 « quas solus Deus scire potest, involvitur tacita Ido-
 « latria, quod dæmoni tribuatur Cultus divinus :

Si